

Waterveiligheid lijkt zo vanzelfsprekend in Nederland. Al eeuwen strijden we tegen het water. We staan bekend als de best beschermde delta ter wereld. Toch bestaat er geen 100% garantie op veiligheid. Als het mis gaat zijn de gevolgen enorm. Zoals in 1953 in ons land, of meer recent in New Orleans, het Verenigd Koninkrijk en in Midden-Europa. Daarom moeten we continu alert blijven. De ontwikkelingen in het klimaat onderstrepen dat. Het is om die reden dat het kabinet het waterveiligheidsbeleid onder de loep genomen heeft en nu werkt aan een actualisering. Het centrale concept hiervoor heet 'meerlaagsveiligheid'.

WATERVEILIGHEID 21^e EEUW

Waterveiligheidsbeleid onder de loep
Sinds de watersnood in 1953 en de hoogwaters in 1993 en 1995 is er veel geïnvesteerd in de bescherming tegen overstromingen. De inspanningen zijn erop gericht te voldoen aan de veiligheidsnormen die in de vijftiger jaren voor de (primaire) waterkeringen zijn bepaald. Sindsdien is echter het nodige veranderd. De bevolking is fors gegroeid. Een kwart daarvan - ruim vier miljoen mensen - woont onder NAP. Ook de economische waarde van onze delta is enorm toegenomen. Daarnaast zijn de fysieke omstandigheden veranderd. De bodem in onze polders daalt, er valt meer regen zodat er meer water door de rivieren stroomt en de zeespiegel stijgt langzaam, maar zeker. Daar tegenover staat dat ook de wetenschappelijke inzichten zijn vergroot. Zo weten we meer af van de oorzaken waardoor een dijk bezwijkt en hebben we beter in beeld waar en met welke diepte het water bij een overstroming kan komen.

Het kabinet heeft in de Watervisie aangegeven dat het waterveiligheidsbeleid wordt geactualiseerd. In 2007 zijn de opties hiervoor nader verkend. Er zijn zogenoemde dijkkringgesprekken gevoerd

met bestuurders, beleidsmakers en maatschappelijke organisaties. Ook is gesproken met experts van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Bovendien zijn nog verschillende onderzoeken uitgevoerd.

Actualisatie van het beleid

De resultaten uit die verkennende fase zijn nu naar beleidskeuzes vertaald. Uiteraard is het de bedoeling het succesvolle waterveiligheidsbeleid van de afgelopen eeuw voort te zetten. Nog meer dan we nu al doen willen we anticiperen op de toekomst. Het voorkómen van overstromingen blijft de belangrijkste pijler van het beleid. In aanvulling daarop krijgt het beperken van de gevolgen van een overstroming meer aandacht. Deze risicobenadering is inmiddels de gangbare benadering voor alle veiligheidsrisico's. Ook de Strategie Nationale Veiligheid en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's hebben de risicobenadering als basis.

Meerlaagsveiligheid als centraal concept

Het centrale concept voor het geactualiseerde waterveiligheidsbeleid wordt gevormd door de zogenoemde *meerlaagsveiligheid*. Daarbij wordt de veiligheid via meerdere lagen gewaarborgd.

- De *eerste laag* is het voorkómen van overstromingen met sterke dijken, duinen en stormvloedkeringen (meer robuust en toekomstgericht). Preventie blijft de primaire pijler van het beleid.
- De *tweede laag* is het realiseren van duurzame ruimtelijke planning. Zorgvuldige ruimtelijke planning (locatiekeuze en inrichtingsvraagstukken) kan slachtoffers en schade bij eventuele overstromingen beperken. Overstromingsrisico's gaan daarom een sterkere rol spelen bij afwegingen die in de ruimtelijke planning gemaakt worden.
- De *derde laag* is rampenbeheersing bij overstromingen. Een goede voorbereiding is essentieel om effectief te kunnen handelen bij een eventuele overstromingsramp. Ook hierdoor kunnen slachtoffers en schade worden beperkt.

Voor een verantwoorde invulling van de tweede en de derde laag is het nodig overstromingsrisico's in beeld te brengen en een handelingsperspectief te bieden aan professionals in de ruimtelijke ordening en rampenbeheersing. De provinciale risicokaarten geven hiervoor een eerste basis.

Met het concept meerlaagsveiligheid wordt erop ingezet het waterveiligheidsbeleid **robuster** en **duurzamer** te maken. Een voorwaarde voor die duurzaamheid is wel dat bestuurders, bedrijven en burgers doordrongen zijn van het overstromingsrisico en daar rekening mee houden bij het maken van afwegingen en in hun handelen. Het onderhouden en versterken van **waterbewust gedrag** zal daarom blijvend aandacht vragen.

De doorvertaling van de voorgestelde beleidsactualisatie betreft zowel een nationale als een gebiedsspecifieke opgave. Er ligt dus ook op samenwerking tussen de verschillende publieke en private partijen een accent.

Hoe verder

Op het congres 'De Kracht van Water' van juni 2008 wordt de voorgenomen koers besproken. Met aan de deelnemers de vraag welke kansen en knelpunten zij zien bij deze beleidskeuzes.

Vervolgens wordt het geactualiseerde beleid voor advies voorgelegd aan onder meer de Adviescommissie Water en het Expertise Netwerk Waterveiligheid.

Het is de bedoeling met het oog op de actualisatie ook te reageren op het na de zomervakanties verwachte advies van de Deltacommissie over het beleid op de lange termijn. Deze commissie is gevraagd te adviseren over de wijze waarop Nederland kan omgaan met de consequenties van de klimaatveranderingen tot 2100 met een doorkijk naar 2200. De commissie komt met strategieën voor een samenhangende aanpak voor duurzame ontwikkeling van de Nederlandse kust en het achterland.

De ruimtelijke doorwerking van het waterveiligheidsbeleid wordt in samenhang met de andere wateropgaven verankerd in het eerste Nationale Waterplan dat in 2009 verschijnt.

Meer weten of meedoen?

Heeft u belangstelling voor Waterveiligheid 21e eeuw? Stuur een e-mail met uw naam en organisatie om u aan te melden voor de virtuele werkruimte. Dit is een besloten website met informatie over de WV21-activiteiten.

Programma Waterveiligheid in de 21e eeuw

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Postbus 20904, 2500 EX Den Haag
Isabel van de Geer, projectleider
Tel. 070 351 88 44
E-mail WV21@minvenw.nl

Juni 2008

